

December 8, 1987
**Information to Gen. D. Stoyanov on Third
Multilateral Counterintelligence Meeting in Moscow
on Economic Issues**

Citation:

"Information to Gen. D. Stoyanov on Third Multilateral Counterintelligence Meeting in Moscow on Economic Issues", December 8, 1987, Wilson Center Digital Archive, Archive of the Ministry of the Interior, Sofia, Fond 1, Record 11, File 593. Obtained by the Bulgarian Cold War Research Group.

<https://wilson-center-digital-archive.dvincitest.com/document/111276>

Original Language:

Bulgarian

Contents:

Original Scan

СТРОГО СЕКРЕТНО!

60

11.16.87

М В Р
ЧЕТВЪРТО У-ННЕ-ДС

Per. 45230 Екс. № 1

~~8 DEC 1987~~

25662 14.12 87

ДО 28.02.88

МИНИСТЪРА НА
ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
Ген.-полковник Д. Стоянов
Т У К

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

ОТНОСНО: Третото международно съвещание в Москва на контраразузнавателните органи на социалистическите страни по линия на икономиката

ДРУГАРИ! МИНИСТЪР,

От 24 до 26 ноември 1987 год. в Москва се проведе Третото международно съвещание на контраразузнавателните органи на социалистическите страни по линия на икономиката. Участие в съвещанието взеха делегации от НРБ, УНР, СРВ, Куба, ГДР, МНР, ПНР, СССР и ЧССР, водени от началниците на контраразузнавателните управления, обслужващи народното стопанство.

Съвещанието бе открито от зам.председателя на КГБ др. Агеев Г.Е., който присъствува на всички пленарни заседания до неговото закриване.

100125
[Signature]

В своето встъпително слово др. Агеев се спря накратко на международното положение и значението на юбилейните тържества, посветени на 70-годишнината на ВОСР. Подчертана бе огромната организаторска работа, която партията извършва за преустройството във всички сфери. (Демократизацията в СССР е сърцевината на преустройството и това се отнася преди всичко за икономиката.)

Като отчитат настъпилите изменения в развитието на международните отношения и съотношението на силите, (империалистическите страни и) специалните органи на противника постоянно (усилват своя натиск и) активизират подривната си дейност срещу СССР.

(В тази сложна обстановка работата на контраразузнавателните органи за пресичане на разузнавателно-подривната дейност на противника е от особено значение.) За успешната борба, (обаче,) е нужно контраразузнавателната работа да се преустрои и приведе в съответствие с настъпилите изменения. (Нужни са нови, нестандартни решения и подходи. Затова опитът на братските органи за сигурност по защита на икономиката е от изключителна важност за всички нас.

(Делегациите се представиха със свои доклади за актуалните проблеми на борбата на контраразузнавателните органи против подривната дейност на противника в сферата на икономиката.)

В доклада на съветската делегация, изнесен от началника на VI управление - КГБ, генерал-лейтенант Щерб^ак Ф.А., бе отбелязано значението и ролята на международните съвещания за определяне насоките и задачите по охраната и защитата на икономиката.

ЦК на КПСС поставя нови задачи пред органите на КГБ за разкриване замислите на противника, пресичане подривната му дейност и усъвършенстване контраразузнавателната работа в съответствие с измененията в оперативната обстановка.

САЩ и НАТО не са се отказали от политиката на конфронтация. Те увеличават своя военен потенциал, което означава, че опасността от война не е намаляла.

Към Конгреса на САЩ е създадена специална комисия за проучване на икономическите промени в СССР. (Американският министър на отбраната изказал опасение, че успешното осъществяване на преустройството в Съветския съюз, ще утвърди социализма като система и ще го направи по-привлекателен за хората в капиталистическите страни.)

Тази политика обуславя и нарастващата активност на специалните органи на противника. Особено внимание те отделят на подриването на икономическата мощ на Съветския съюз. Усилията им са насочени към събиране на разузнавателна информация за военния потенциал и отбранителната промишленост на СССР, за новите системи за противоракетна отбрана, за фундаменталните изследвания в лазерните технологии, микроелектрониката, микробиологията, химията и др.

Противникът разгръща огромна по мащаби технологична война. Ембарговата политика на КОКОМ цели изкуствено да бъдат изолирани социалистическите страни от авангардните технологии, производствата на нови суровини и материали и др. За реализация на тази политика са създадени специални контролиращи органи. Например, в Япония е създаден институт по подобие на КОКОМ и е внесена поправка в Наказателния кодекс, която предвижда търсене на съдебна отговорност за нарушения на ембарговите ограничения.

(В същото време, за постигане на своите цели противникът провежда активна разузнавателна дейност.) Той прибегва и до други подривни форми като вредителство и идеологическа диверсия.

469

На общосъюзно съвещание с ръководния състав на КГБ са уточнени основните задачи по опазването на икономиката:

1. Разкриване и предотвратяване дейността на вражеската агентура сред чужденците и съветските граждани /инициативници/ в икономиката.

2. Агентурно-оперативна защита на държавните секрети.

3. Разкриване и пресичане на диверсионните и вредителски актове и предотвратяване на тежки аварии и катастрофи.

4. Борба срещу идеологическата подривна дейност на противника, спъваща процеса на преустройството.

5. Оказване съдействие на партийните и стопанските органи при решаване на основните задачи.

В резултат на по-целенасочената контраразузнавателна дейност на органите на КГБ през последните години са разкрити и разобличени 20 агенти на специалните служби на САЩ. Сред тях се открояват класическият агент Толкачов, бивш служител в Министерството на радиопромишлеността на СССР. Неговото разобличаване се оценява като определен успех за органите на КГБ.)

ЦРУ търси потенциални предатели, които ангажира на основа на услуги, подкупи, валутни спекулации и др. Лицата с такива наклонности трябва да бъдат в оперативното ползрение на КГБ.

Внимание заслужава инициативният шпионаж. При вербовъчната си дейност противникът се стреми да открива лица, които са склонни да проявят самоинициатива, да се поставят в негова услуга. Такъв е разобличеният агент - кандидатът на медицинските науки Андерсен, бивш началник на отдел в Институт по медицинска техника.)

Задачата на органите на КГБ е да създадат такава обстановка, която да принуди противника да се страхува от използването на (тези лица.)

лица в началото са официални, а след ангажирането им по такъв начин, връзките прерастват в конспиративни.

(Засечените от органите на КГБ чужди граждани с делови функции, които противникът използва за установяване и разкриване на такива контакти, обикновено се изгонват от Съветския съюз, не се потвърждава акредитирането им в страната, информират се съответните фирми за нелоялното поведение на техните представители и пр. За тази цел се използват съветските стопански организации.)

Сега с ускорени темпове в Съветския съюз се създават смесени фирми с капиталистически концерни и банки, които безусловно противникът ще използва за свои цели. Те, обаче, разкриват условия за активни мероприятия и от страна на органите на КГБ.

Противникът широко използва технически средства в разузнавателната си дейност. (В персонален компютър, подарен на съветски специалисти, пребивавали в САЩ, бил открит монтиран механизъм за извличане на информация. В Москва в телефонна шахта била поставена апаратура за прихващане на разговори. Открити са и маскирани радиомаяци и електронна апаратура в жп контейнери.)

Особено внимание сега се отделя за опазването на ДТ. В това направление органите на КГБ вземат мерки за преустройство на контраразузнавателната работа и привеждането ѝ в съответствие с настъпващите изменения в народното стопанство.

Органите на КГБ и цялата съветска общественост са разтревожени от станалите крупни аварии, като Чернобилската, потъването на пътническия кораб "Адмирал Ушаков", крупните жп катастрофи и др. Установено е, че те са настъпили вследствие неспазване на технологичната дисциплина и безотговорно отношение на отделни специалисти и ръководители.)

7 00

Независимо че нямат разкрити диверсионни актове, органите на КГБ засилват дейността и участието си в разследването на крупните аварии, катастрофи и пожари и премахването на причините и условията, които могат да доведат до извънредни произшествия. а
(Главно е да се установи дали зад аварията и катастрофите не се прикриват специалните органи на противника или контрареволуционни елементи. Всичко това налага непрестанно да се засилва профилактичната работа, особено в атомната енергетика, химическата промишленост и железопътния транспорт.)

Специално място в доклада бе отделено на социалистическата икономическа интеграция, опазването на тайните на СИБ и необходимостта от контраразузнавателното обезпечаване на изградените и тези, които ще се създават в рамките на СИБ и на двустранна основа смесени предприятия.

Накрая ръководителят на съветската делегация се спря на основните насоки на сътрудничеството между органите за сигурност на социалистическите страни за защита на икономиката:

- Охраняване на секретите в СИБ и в двустранните комисии за научно-техническо сътрудничество.
- Обмен на информация за фирми и лица, работещи срещу социалистическите страни.
- Съсредоточаване на силите и средствата за разкриване на агентите на противника по канала на научно-техническия обмен.
- Придобиване на данни за подготовка на противника за ракетно-ядрено нападение.

След това кратък доклад изнесе генерал-лейтенант Сторожев Ю.В., началник на IV управление - КГБ, в него бе направена оценка на оперативната обстановка по линия на транспорта и съобщенията